

Извештај Европске комисије о напретку Србије није био спектакуларан. Очекивано је похваљена добра воља по питању Косова, регионална сарадња, борба против криминала. Али ван политичких тема, похвала скоро и да нема.

Годишњи извештаји о напретку бележе процес реформи, без икаквих квалификација, и представљају својеврсни пресек (не)урађеног у протеклој години на путу ка ЕУ. Милица Делевић, директорка Канцеларије за европске интеграције, каже за Дојче веле да у овогодишњем извештају има више садржинских примедби јер је Србија дубље ушла у процес европских интеграција.

„Готово да нема области о којој се каже да нема напретка. Наравно, увек постоји доста препорука шта је још потребно да се уради. Али, примећује се чврст консензус да се иде европским путем и напредак на том путу који је различит по областима. Овај извештај каже да је било напретка, али и да има још доста тога да се уради до чланства у Европској унији“, каже Делевићева.

Критике за реизбор судија

Највише критика односи се на корупцију и, нарочито, област правосуђа. У извештају се наводи да недовољна транспарентност поступка реизбора судија и тужилаца доводи у питање независност правосуђа, што може довести до политичког утицаја. Ипак, ову област Европска комисија посматра као област у оквиру које се реформе још одвијају и током којих очекује да се њене препоруке уваже, додаје Делевић: „То није процес који је окончан, а да се није при томе водило рачуна о препорукама. Важно је да се реформа правосуђа заврши и да се при томе препоруке комисије уваже.“

Комисија је и 2008. године у свом годишњем извештају указивала на угрожавање независности судства приликом тада најављиваног реизбора судија, а у прошлгодишњем Извештају о напретку је писало да ће се тим поступком отворити ризик дугорочне политизације српског правосуђа. Струковна удружења судија и тужилаца су

годинама указивале на проблеме на које сада указује Европска комисија, али нису била саслушана од стране домаћих фактора, каже за Дојче веле Драгана Бољевић, председница Друштва судија Србије.

„Министарство правде, уверена сам, зна како треба да чита извештај, али сам и уверена да ће га јавности представити бољим него што јесте. Не можете мали напредак представити другачије. Напредак се у овој области односи на то да смо трчали, али не само да смо трчали у месту, већ и уназад. Ја сам уверена да тај извештај не може да буде позитиван, барем када је реч о правосуђу, и надам се да ће власт после тог извештаја коначно рећи – ‘Да, направили смо грешке’. И да, то нису мале грешке“, каже Бољевићева.

Крили стање од јавности

На недостатке у области правосуђа, подсетимо, Европска комисија је указивала у два наврата, у својим дописима од 16. марта и 27. јула, за које је јавност тек недавно сазнала. Наиме, тада су објављена два, дуго тражена писма, која се односе на недостатке у реформама у области правосуђа и могућих последица за Србију уколико се они не отклоне што пре. У писмима последњем писму комесара за проширење ЕУ, Штефана Филеа, наводи се, између осталог, да је „потребно да се изабере нови Високи савет судства и Државно веће тужилаца и да се ревидира одлука о потребном броју судија и тужилаца“. Зашто се то скривало од јавности све ово време, није познато, али свакако отвара питање о степену задовољства Уније реформама у Србији.

„Све оно што смо ми говорили се и обистинило, нажалост. Седам месеци је требало да прође, од тог првог писма из Европске комисије, да би коначно и јавности то било познато. И то не само зато што је власт то хтела, већ и зато што је власти било наређено, и зато што је више пута била кажњавана од стране повереника за информације од јавног значаја. Ништа није добро урађено, не само приликом реизбора судова, већ и са новом мрежом судова која показује заиста катастрофалне резултате“, додаје Бољевићева.

Политички део позитивнији од економског

Ипак, у овогодишњем извештају Комисије поједине области посебно су похваљене: регионална сарадња, царина и опорезивање, примена прелазног трговинског споразума, борба против организованог криминала, наука и технологија, пољопривреда, заштита животне средине. Похваљено је и усвајање различитих закона, што је и била основа за прошлогодишњи извештај, али је констатовано да су закони неједнаког квалитета, те да је њихова примена неједнака. Евидентно је, а истовремено и забрињавајуће, то што је политичка компонента извештаја позитивнија од економске.

„Иако Комисија похваљује макроекономску стабилност, примећује и да је у средњем року потребно да се изведу структурне реформе, да би економија била у бољем стању и могла да генерише робуснији привредни раст и веће запошљавање“, каже Милица Делевић.

Наредни извештај угрожен изборима

Због слабе примењивости донетих закона касне и реформе у бројним областима које извештај третира, а разлог за то, Иван Кнежевић, заменик генералног секретара Европског покрета у Србији, види у недовољном административном капацитету. Као један од разлога лошије оцене неких економских делова извештаја, Кнежевић наводи вишегодишње нерешавање неких од централних питања. „Једно од кључних питања јесте повратак својине, односно реституција, од чијег решења зависе и реформе у многим другим секторима, као што је враћање имовине локалним самоуправама, као једном од горућих питања у процесу децентрализације, што даље утиче и на локални економски и регионални развој“, каже Кнежевић.

Осим економске кризе, која је у великој мери утицала на реформе у многим областима, посебно забрињавају најаве да нам предстоји изборна година. „По правилу се у таквој години не очекује спровођење неких озбиљнијих реформи тако да и у наредном извештају можемо да очекујемо неке лоше оцене у споменутих областима“, закључује Кнежевић.

(DW-World)